

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Агенција за осигурање Републике Српске
Бања Лука
Бана Милосављевића 8/II
е-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
тел/факс: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka
St. Bana Milosavljevića 8/II
е-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

ИЗВЈЕШТАЈ
о раду Агенције за осигурање Републике Српске
за период од 01.01. 2015. до 30.06.2015. године

Број: УО – 27/15

Датум: 28.септембра 2015. године

Бања Лука, септембар 2015. године

САДРЖАЈ

УВОДНА РИЈЕЧ	3
1. АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	4
1.1. Мисија, визија и циљеви	4
1.2. Надлежности Агенције	5
1.3. Органи управљања и организациона структура	6
1.3.1. Органи управљања	6
1.3.2. Организациона структура	7
1.4. Законодавни оквир	9
2. АКТИВНОСТИ АГЕНЦИЈЕ У ИЗВЈЕШТАЈНОМ ПЕРИОДУ	10
2.1. Регулаторне активности	10
2.2. Надзорне активности и лиценцирање	11
2.2.1. Издавање дозвола за рад и издавање других одобрења	11
2.2.2. Надзорне активности	14
2.2.3. Активности у вези са заштитом потрошача у осигурању	19
2.2.4. Активности стручних служби на заштити потрошача у осигурању	19
2.2.5. Омбудсман у осигурању	20
3. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА	21
3.1. Унапређење супервизорских пракси	21
3.2. Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности	21
3.3. Информациони систем Агенције	22
3.4. Сарадња са другим институцијама	23
3.4.1. Сарадња са домаћим институцијама	23
3.4.2. Сарадња са иностраним институцијама	24
3.5. Едукација и повећавање јавне свијести о значају осигурања	26

Табеле

Табела 1: Структура запослених према нивоу образовања	8
Табела 2: Специјалистичка и стручна знања запослених	8
Табела 3: Преглед издатих дозвола, брисања из регистра и укупног броја учесника на тржишту осигурања на дан 30.06.2015. године	13
Табела 4: Дозволе, сагласности и одобрења од 01.01. до 30.06.2015. године	14
Табела 5: Информације сачињене на основу континуираног надзора у периоду од 01.01. до 30.06.2015. године	16
Табела 6: Изречене мјере надзора, према врстама, у периоду од 01.01. до 30.06.2015. године	18
Табела 7: Структура писаних приговора по врсти осигурања	20
Табела 8: Структура писаних приговора по предмету спора	20

Графикони

Графикон 1: Организациона структура Агенције	7
--	---

УВОДНА РИЈЕЧ

У овом извјештају даје се преглед регулаторних, надзорних и активности у вези са заштитом потрошача, које је Агенција за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) проводила у првом полугодишту 2015. године, у складу са својим законским надлежностима и стратешким циљевима.

Агенција је основана законом, као самостални и независни регулаторно - надзорни орган, који дјелује у циљу заштите права и интереса осигураника и других лица корисника осигурања, као и општег унапређења сектора осигурања. Агенција за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске.

У извјештајном периоду унапређен је подзаконски оквир кроз доношење правилника којим је регулисано поступање друштава за осигурање у вези са притужбама осигураника, као и доношење правилника којим се прати ликвидност друштава за осигурање.

Континуирани надзор је обављан на основу извјештаја који друштва за осигурање периодично достављају Агенцији. Поред тога, завршене су контроле започете у 2014. години, покренуто је 19 нових редовних контрола и 2 ванредне контроле у друштвима за осигурање и филијалама друштава за осигурање из ФБиХ. Надзор се проводи према стандардизованим супервизорским методологијама, које се редовно ревидирају и усклађују са стеченим искуствима у пракси и међународним стандардима супервизије осигурања.

Агенција се бави заштитом потрошача како преко надзорних и регулаторних активности, тако и у директној комуникацији са потрошачима преко стручних служби Агенције и Омбудсмана у осигурању.

Остварена је сарадња са бројним и различитим институцијама у РС, БиХ и иностранству, а посебно у оквиру Комитета за координацију финансијског сектора Републике Српске и CESEE иницијативе (Central-Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative).

Директор

Божана Шљивар

1. АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Агенција за осигурање Републике Српске основана је 2006. године, Законом о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06 и 74/10).

Агенција је самостална непрофитна институција Републике Српске, која за свој рад одговара Народној Скупштини Републике Српске. Сједиште Агенције је у Бањој Луци.

1.1. Мисија, визија и циљеви

Мисија Агенције је провођење ефикасне регулације и надзора у области:

- осигурања (друштва за осигурање, посредници у осигурању) и
- добровољног пензијског осигурања (фондови и друштва за управљање),

с циљем заштите и обезбјеђења повјерења осигураника, трећих лица, корисника осигурања и чланова добровољних пензијских фондова, уз стварање услова за стабилно и транспарентно функционисање тржишта осигурања у РС.

Визија је континуирани развој Агенције, као независног и модерног регулатора и надзорног тијела, у складу са најбољом праксом и међународним стандардима у овој области.

Агенција усклађује правила пословања и рада учесника на тржишту осигурања, као и правила и принципе надзора са међународно прихваћеним стандардима надзора у осигурању.

Агенција надзире и предузима мјере потребне да се обезбиједи законитост рада и пословања учесника на тржишту осигурања, над којима има законска овлашћења за надзор.

У сарадњи са учесницима на тржишту осигурања у Републици Српској, Агенција утиче на подизање свијести о потреби сталног унапређивања пословања, ради повећавања нивоа усклађености са стандардима и прописима у осигурању.

Дјеловањем Агенције на овим основама стварају се претпоставке да се у Републици Српској изгради стабилно, уређено и ефикасно тржиште осигурања, укључујући и капитализовано пензијско осигурање, које корисницима обезбјеђује услуге осигурања, на квалитетан, поуздан и транспарентан начин.

Основни принципи на којима се заснива функционисање Агенције су:

- економичан и ефикасан приступ регулацији и надзору,
- објективан и непристрастан приступ у провођењу надзора,
- стандардизација надзорних процедура и
- транспарентност у обављању активности.

Стратешки циљеви Агенције су:

- изградња компетентности у надзору, отвореност ка конструктивној интеракцији са свим заинтересованим странама,
- стимулисање конкурентског окружења и помоћ у развоју саморегулације свих овлашћених учесника,

- регулација и надзор засновани на ризику - постепено унапређивање приступа надзору помјерањем фокуса са контроле законитости пословања, на надзор који се базира на процјени ризика у пословању надзираних лица и на управљању тим ризицима,
- одржавање активне позиције у БиХ, односи координације, примјена ЕУ и других међународних стандарда,
- повећање повјерења јавности у услуге и производе тржишта осигурања и добровољног капитализованог пензијског осигурања,
- изграђивање ефективне политике у области развоја и употребе људских ресурса,
- оптимизација структуре, процеса, процедура и развоја у вези са употребом информационих технологија.

1.2. Надлежности Агенције

У складу с правним оквиром, надлежности Агенције могу се груписати на регулаторне, надзорне и заштита и едукација потрошача у осигурању.

Агенција у оквиру својих регулаторних надлежности:

- доноси подзаконске прописе (правилнике, одлуке, наредбе, упутства и смјернице),
- анализира постојећу подзаконску регулативу, са аспекта промјена законског оквира и тржишних околности,
- покреће иницијативе и учествује у припреми закона и других прописа из области осигурања и учествује у припремању других закона и прописа који су од интереса за учеснике на тржишту осигурања,
- учествује у изради транспозиционих и корелационих табела у односу на директиве ЕУ у области осигурања, у сарадњи са другим надлежним органима и
- врши самопроцјену усклађености домаће регулативе са ICP принципима које је издало Међународно удружење супервизора у осигурању (IAIS).

Надзорне надлежности Агенције су:

- надзор испуњености услова за оснивање друштава за осигурање и друштава за управљање добровољним пензијским фондовима и добровољних пензијских фондова,
- надзор испуњености услова за овлашћење и упис у регистар посредника у осигурању и овлашћених актуара,
- надзор испуњености услова неопходних за издавање разних одобрења учесницима на тржишту осигурања,
- континуирани надзор (правни, финансијско-рачуноводствени и актуарски) учесника на тржишту осигурања, на основу анализе извјештаја и друге документације коју учесници на тржишту осигурања достављају Агенцији,
- редовне и ванредне контроле учесника на тржишту осигурања,
- надзор над пословањем Заштитног фонда РС,

- вођење прописаних регистара друштава за осигурање, посредника у осигурању, овлашћених актуара и добровољних пензијских фондова,
- размјена информација из области надзора са другим регулаторима финансијског тржишта у Републици Српској и Федерацији БиХ,
- сарадња и размјена информација са институцијама супервизије осигурања из земаља ЕУ, путем колеџа супервизора, а у циљу провођења надзорних активности друштава за осигурање који послују у оквиру групација осигуравача и
- развој Информационог система Агенције с циљем ефикаснијег спровођења основних функција.

Надлежности Агенције везане за заштиту и едукацију потрошача у осигурању су:

- континуирани надзор над примјеном правила пословања и аката пословне политике друштава за осигурање,
- континуирани надзор над постојањем и примјеном интерних процедура у друштвима за осигурање за продају осигурања (закључивање уговора) и за рјешавање одштетних захтјева и захтјева за исплату осигураних сума и сума осигурања,
- подстицај јачању повјерења јавности у услуге осигурања (путем Омбудсмана, едукацијом, превентивним дјеловањем и другим потребним мјерама),
- подизање јавне свијести о користима и потребама за осигурањем, као и ризицима покривеним осигурањем,
- едукација различитих категорија потрошача на тржишту осигурања,
- информисање надлежних органа и јавности о раду Агенције и стању на тржишту осигурања и
- сарадња и координација рада са другим надзорним органима финансијског сектора, ради очувања његове ефикасности, стабилности и обезбјеђења заштите права свих корисника финансијских услуга, у складу са Законом о комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске.

Агенција у складу са Законом о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима има надлежност да регулише и надзире област добровољног пензијског осигурања. У извјештајном периоду није било активности из ове области, јер у Републици Српској још увијек није основан ниједан добровољни пензијски фонд.

1.3. Органи управљања и организациона структура

1.3.1. Органи управљања

У складу са одредбама Закона о друштвима за осигурање, органи управљања Агенције су Управни одбор и директор.

Управни одбор се састоји од предсједника и четири члана, које на приједлог Владе Републике Српске именује и разрјешава Народна Скупштина Републике Српске. Предсједник Управног одбора је Бранка Бодрожа, а чланови Управног одбора су: др Дарко Радић, др Никола Војводић, Срђан Шупут и Борис Дмитрашиновић.

Директор Агенције води пословање Агенције, заступа и представља Агенцију, одговоран је за законит рад и пословање, организује активности Агенције и обавља друге послове, који су законским оквиром и Статутом стављени у надлежност директора.

Директора Агенције, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна Скупштина Републике Српске. Директор се именује на период од четири године.

1.3.2. Организациона структура

Организациона структура Агенције приказана је у *Графикону 1*.

Графикон 1: Организациона структура Агенције

Организациону структуру Агенције чине Кабинет директора, Канцеларија Омбудсмана, Секретаријат и стручне службе Агенције.

Канцеларија Омбудсмана у осигурању основана је, као самостална организациона јединица у оквиру Агенције, са циљем заштите легитимних права и интереса осигураника, корисника осигурања и трећих оштећених лица у случају спорних односа, насталих из основа осигурања са друштвима за осигурање и рјешавања спорова вансудским путем. Послове Омбудсмана у осигурању тренутно обавља један омбудсман.

Секретаријат Агенције је организациона јединица у којој се обављају стручни и оперативни послови од заједничког интереса за Агенцију.

Свака од наведених стручних служби обавља послове из својих области:

- припрема прописа које доноси Агенција,
- припрема приједлога мишљења и ставова Агенције,
- обрада захтјева за давање различитих одобрења учесницима на тржишту осигурања,
- рачуноводствено-финансијски или актуарски надзор учесника на тржишту осигурања,
- прикупљање података и припрема различитих врста анализа и информација о појединим аспектима пословања учесника на тржишту осигурања,
- заштита права осигураника и корисника осигурања.

У Агенцији је на дан 30.06.2015. године било запослено 25 радника, од чега је 22 запослена или око 88% са високом стручном спремом из области економије, права и електротехнике.

У наредним табелама даје се структура запослених у Агенцији:

Табела 1: Структура запослених према нивоу образовања

Р.Б.	Ниво образовања	Професионални назив	Број запослених
1.	ССС	економски и административни техничар	3
2.	ВСС	дипл.економиста	12
		дипл.правник	6
		дипл.инж.ел.технике	1
УКУПНО:			19
3.	Мастер/магистар	економске науке	3
УКУПНО:			25

Табела 2: Специјалистичка и стручна знања запослених

Р.Б.	Специјалистичка и стручна знања	Број запослених
1.	Овлашћени актуари	4
2.	Овлашћени процјењивачи	6
3.	Овлашћени ревизор	1
4.	Овлашћени интерни ревизор	4
5.	Овлашћени рачуновођа	3
6.	Стечајни управник	1
7.	Правосудни испит	1

Етичким правилима и Правилником о пословној тајни детаљно су утврђене све обавезе, ограничења и одговорности предсједника и чланова Управног одбора, директора, као и свих запослених у Агенцији, а с циљем транспарентног рада и постизања већег степена повјерења на тржишту осигурања у Републици Српској.

У складу са Планом едукативних активности за 2015. годину, Агенција је наставила са јачањем стручних и професионалних капацитета. Запослени у Агенцији учествовали су на домаћим и међународним семинарима и симпозијумима на актуелне теме из области:

- развој и надзора осигурања
  - надзор осигурања у концепту Солвентност II,
  - управљање катастрофалним ризицима, осигурање од елементарних непогода и
  - банкоосигурање, Bankers Blanket Bond – 3В полиса и асистентски сервиси;
- актуарства
  - примјана финансијске математике у осигурању,
  - методолошки приступ формирању тарифа у осигурању и
  - израда рентних таблица;
- права осигурања
  - начела и актуелне судске праксе у накнади штета из осигурања и
  - специфичности регресног поступка у осигурању;

- финансија
  - трендови у интерној ревизији и рачуноводству
  - поступак принудне наплате мјеницом- законска регулатива и судска пракса у Републици Српској и БиХ и
  - спречавање прања новца и финансирања тероризма;
- информационих технологија (IT)
  - нове тенденције у електронском пословању и
  - IT ризици;
- функционисања јавне управе
  - заштита личних података и
  - јавне набавке.

Значајан сегмент представљале су тзв. интерне едукације које Агенција организује непосредно и искључиво за своје запослене, а на основу претходно идентификованих потреба. У извјештајном периоду одржана је едукација на тему провођења off - site и on - site контрола, у складу са увојеним интерним методологијама.

1.4. Законодавни оквир

Правни оквир, којим је уређен правни статус, надлежности и дјелокруг рада Агенције представљају следећи закони:

- Закон о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06 и 74/10),
- Закон о посредовању у осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 64/06 и 106/09),
- Закон о осигурању од одговорности за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности – Пречишћен текст („Службени гласник Републике Српске“, број: 102/09- у даљем тексту: Закон АО),
- Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник Републике Српске“, број: 13/09) и
- Закон о комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 49/09).

Поред законског оквира, Агенција доноси и подзаконске прописе који обезбјеђују ефикасну примјену закона из области осигурања. Од оснивања до 30.06.2015. године Агенција је донијела 78 подзаконских аката (правилници, одлуке, смјернице) који су на снази. Подзаконски акти Агенције, доступни су на службеној интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba).

2. АКТИВНОСТИ АГЕНЦИЈЕ У ИЗВЈЕШТАЈНОМ ПЕРИОДУ

Основни задаци Агенције према закону се могу груписати на:

- доношење подзаконских прописа, у складу са одредбама закона из области осигурања, а који чине шири правни оквир за уређење и надзор тржишта осигурања,
- давање различитих дозвола и одобрења од значаја за рад друштава за осигурање и других овлашћених учесника на тржишту осигурања,
- надзор над пословањем друштава за осигурање и других овлашћених учесника на тржишту осигурања и
- заштита и едукација потрошача.

2.1. Регулаторне активности

Регулаторне активности Агенције имале су за циљ очување стабилности и развој сектора осигурања у Републици Српској, а одвијале су се кроз:

- унапређење подзаконске регулативе из области финансијског пословања друштава за осигурање,
- обезбјеђење ефикаснијег провођења Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности и
- унапређење подзаконске регулативе из области заштите интереса и права потрошача услуга осигурања.

У том смислу, у извјештајном периоду, донесени су сљедећи подзаконски акти:

- Правилник о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама (Службени гласник РС бр. 10/15 од 12.02.2015. године),
- Правилник о начину утврђивања и праћења ликвидности друштава за осигурање и реосигурање (Службени гласник РС бр. 38/15 од 18.05.2015. године),
- Одлука о измјени одлуке о начину утврђивања и обрачуна доприноса Заштитном фонду Републике Српске, роковима уплате и начину вођења средстава доприноса („Службени гласник РС“ бр. 2/15 од 19.01.2015. године).

У складу са Правилником о заштити потрошача услуга осигурања и Омбудсману у осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 65/13) а по узору на *Guidelines on Complaints-Handling by Insurance Undertakings* (Смјернице за рјешавање приговора код осигуравајућих друштава), које је усвојила European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA) у јуну 2012. године донесен је Правилник о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама.

Овим правилником уређено је поступање друштава за осигурање у вези са притужбама осигураника, уговарача осигурања, корисника из уговора о осигурању, односно поступак одлучивања по притужбама, правила комуникације са подносиоцима притужби, вођење регистра притужби, контрола поступања по притужбама, предузимање мјера и обавјештавање Агенције. За друштва за осигурање утврђена је обавеза да обезбиједи право на информисаност и заштиту права: осигураника, уговарача осигурања и корисника из уговора о осигурању, у складу са важећим прописима, правилима струке и добрим пословним обичајима. У том циљу друштва за осигурање обавезна су да, у писаној информацији прије закључивања уговора о осигурању, дају потпуне и ажурне податке о начину и року подношења притужби, адреси за примање притужби, броју телефона, односно адреси

електронске поште за примање притужби, обавезном садржају притужбе и року достављања одговора на притужбу. Такође, друштва за осигурање обавезана су да на службеној интернет страници, као и у писаном облику, на видно истакнутом мјесту у сваком пословном објекту, наведу потпуне и ажурне податке о начину и року подношења притужби, адреси за примање притужби, броју телефакса, односно адреси електронске поште за примање притужби, обавезном садржају притужбе и року достављања одговора на притужбу. Одредбе овог правилника не односе се на притужбе трећих оштећених лица из уговора о осигурању од одговорности за моторна возила и осталих обавезних осигурања од одговорности.

Значај овог правилника је и у томе што ће омогућити Агенцији адекватно провођење надзора над поступањем друштава за осигурање по притужбама, а омогућиће и управама друштава за осигурање контролу над процесом поступања са притужбама.

Новим Правилником о начину утврђивања и праћења ликвидности друштава за осигурање и реосигурање, утврђивање ликвидности засновано је на много опрезнијем приступу. Наиме, као ликвидна средства не третирају се средства која служе за покриће техничких резерви, без обзира у којим облицима се налазе (нпр. депозити, државне хартије од вриједности и сл), као и средства која служе као гаранција за измирење обавеза трећих лица. На овај начин исправљени су недостаци претходног правилника, који је регулисао ову област, а према којем су израчунати коефицијенти били изузетно високи и нису одражавали стварно стање ликвидности друштава за осигурање.

Додатно, у овом извјештајном периоду припремљени су приједлози:

- Правилника о улагању средстава друштава за осигурање и
- Правилника о измјенама и допунама правилника о начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштава за осигурање.

Агенција прије усвајања подзаконских аката, а у складу са усвојеном праксом у претходним извјештајним периодима, све приједлоге објавила на интернет страници Агенције. На овај начин омогућено је да сви учесници на тржишту осигурања доставе своје писане коментаре, мишљења и/или сугестије.

Агенција је, паралелно са провођењем регулаторних активности које су у њеној директној надлежности, учествовала у јавној расправи и у изради приједлога Закона о обавезним осигурањима у саобраћају. Основне карактеристике и циљеви новог Закона о обавезним осигурањима у саобраћају описане су у поглављу 3.1. Унапређење обавезног осигурања од аутоодговорности.

2.2. Надзорне активности и лиценцирање

2.2.1. Издавање дозвола за рад и издавање других одобрења

У периоду од 01.01. до 30.06.2015. године Агенција је, у складу са законским овлашћењима, разматрала и рјешавала поднесене захтјеве за издавање:

- дозвола за рад и упис у регистар (заступника) посредника – физичка лица,
- дозвола за рад и упис у регистар брокера у осигурању – физичка и правна лица,
- одобрења за склапање уговора о реосигурању са друштвима за реосигурање са сједиштем изван БиХ,
- овлашћења за обављање актуарских послова,
- одобрења на избор независног ревизора друштава за осигурање,
- сагласности у вези улагања средстава друштава за осигурање,

- сагласности за нову емисију акција,
- сагласности за лица на значајном положају у друштву за осигурање,
- сагласности за упис промјена у Регистар код Агенције,
- сагласности за измјене и допуне аката друштава за осигурања, друштава за заступање и брокерских друштава.
- потврда за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и за друге сврхе, те извода и увјерења из регистара код Агенције,
- мишљења (тумачења).

У том смислу вођени су поступци у вези са уписом и брисањем из јавних регистара које Агенција води у складу са законом, а чија структура је дата у Табели бр. 3.

У складу са законским овлашћењима Агенција је разматрала захтјеве за издавање сагласности и одобрења друштвима за осигурање и Заштитном фонду РС, те је давала мишљења у вези са примјеном прописа из осигурања, потврде за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и за друге сврхе, те изводе и увјерења из регистара код Агенције, а чија структура је дата у Табели бр. 4.

Табела 3: Преглед издатих дозвола, брисања из регистра и укупног броја учесника на тржишту осигурања на дан 30.06.2015. године

Р. Б.	Врста	Број	Субјект/Напомена	Стање на дан 30.06.2015.
1.	Издавање дозвола и упис у Регистар посредника у осигурању	7 заступника уписана у Регистар заступника - физичка лица	Подаци о посредницима и физичким лицима доступни на интернет страници Агенције	147 заступника - физичка лица, од тога
		4 заступника брисана из Регистра заступника – физичка лица		
		4 предузетничке радње уписане у Регистар заступника		29 предузетничких радњи
		2 предузетничке радње брисане из Регистра заступника		
		30 брокера у осигурању уписано у Регистар брокера – физичка лица 15 брокера у осигурању брисано из Регистра брокера – физичка лица	Подаци о брокерима физичким лицима доступни на интернет страници Агенције	100 брокера - физичка лица
		1 брокерско друштво из РС уписано у Регистар брокера – правна лица	„АДВАНТИС БРОКЕР“ д.о.о. Бања Лука	7 брокерских друштава из РС 1 филијала брокерских друштава из ФБиХ

Извор: База података Агенције

Табела 4: Дозволе, сагласности и одобрења од 01.01. до 30.06.2015. године

Р. Б.	Опис	Број
1.	Сагласност на закључивање уговора о реосигурању са страним друштвом	8 сагласности
2.	Сагласност за избор независног ревизора	5 одобрења
3.	Сагласност за емисију акција: - повећање основног капитала	3 друштва за осигурање (укупна вриједност емисија са емисионом премијом код једног друштва износи 4.633.745 КМ)
	- смањење основног капитала	1 друштво за осигурање (укупна вриједност емисије 6.147.300 КМ)
	- истовремено смањење и повећање основног капитала	1 друштво за осигурање (смањење: 1.003.225 КМ, повећање: 900.000КМ) уписан и уплаћен 1 друштво за осигурање (смањење: 12.079.200 КМ, повећање: 7.000.000 КМ) поступак у току
4.	Сагласности у складу са Правилником о висини и начину улагања средстава за покриће техничких резерви и минималног гарантног фонда	4 захтјева
5.	Сагласности за именовање лица на значајном положају	24 сагласности
6.	Упис промјена у регистре код Агенције	28 уписа
7.	Потврде за потребе учешћа друштава за осигурање на тендерима и за друге сврхе, изводи и увјерења из регистара код Агенције	42 потврда и извода
8.	Мишљења (тумачења)	22 мишљења

Извор: База података Агенције

2.2.2. Надзорне активности

Надзорне активности Агенције, у периоду од 01.01. до 30.06.2015. године, заснивале су се на континуираном надзору, редовним и ванредним контролама пословања друштава за осигурање, посредника у осигурању и Заштитног фонда РС. На основу ових активности Агенција је предузимала различите надзорне мјере у складу са прописима.

2.2.2.1. Континуирани надзор

Активности континуираног надзора у периоду од 01.01. до 30.06.2015. године су обављане праћењем начина рада и финансијског положаја свих учесника на тржишту осигурања кроз анализу финансијских, актуарских, статистичких, надзорних и других извјештаја, које учесници на тржишту осигурања у прописаним временским интервалима достављају Агенцији.

На основу достављених извјештаја сачињен је већи број информација, датих у Табели бр. 5, у којима је извршена:

- анализа појединих сегмената пословања учесника на тржишту осигурања и
- идентификација основних ризика у пословању појединих друштава за осигурање.

Наведене информације садрже и приједлоге за даље надзорне активности и мјере Агенције.

Табела 5: Информације сачињене на основу континуираног надзора у периоду од 01.01. до 30.06.2015. године

Р. Б.	Опис	Надзирани субјект
1.	Мишљење у погледу примјене одредби члана 23. Закона о посредовању у осигурању	сва друштва за осигурање и посредници у осигурању
2.	Информација - финансијски извјештаји друштава за осигурање и извјештаји независног ревизора за 2014. и 30.06.2015.године	сва друштава за осигурање
3.	Информација о улагању средстава за покриће техничких резерви друштава за осигурање, стање на дан 31.12.2014, 31.03.2015. и 30.06.2015.године	сва друштава за осигурање
4.	Информација испуњавање захтјева адекватности капитала на дан 31.12.2014. године	сва друштава за осигурање
5.	Информација о техничком резултату неживотна осигурања за 2014. годину и 30.06.2015. године	сва друштава за осигурање
6.	Информација о контроли маргине солвентности друштава за осигурање, стање на дан 31.12.2014. и 30.06.2015.године	сва друштава за осигурање
7.	Информација о примјени Упутства о вођењу ванбилансне евиденције средстава и обавеза повезаних са датим гаранцијама друштава за осигурање	сва друштава за осигурање
8.	Информација о упису лица овлашћено за заступање у Регистар суда, без ограничења	1 друштво за осигурање
9.	Информација у вези са захтјевом друштва за осигурање за одобрење трансакција са банком	1 друштво за осигурање
10.	Информација и преглед окончаних прекршајних поступака пред основним судовима	2 друштва за осигурање
11.	Информација у вези притужби осигураника на рад друштва за осигурање	1 друштво за осигурање
12.	Мишљење на избор независног ревизора	5 друштава за осигурање
13.	Мишљење на емисију акција	6 друштва за осигурање
14.	Информација у вези са поступањем по притужбама на рад друштава за осигурање, односно евентуалним прекршајним кажњавањем	2 друштва за осигурање
15.	Мишљење на План пословања	2 брокерска друштва

Извор: База података Агенције

2.2.2.2. Редовне и ванредне контроле

Редовне и ванредне контроле обављане су off-site (у просторијама Агенције на основу достављених докумената) и on-site (у друштвима за осигурање и код посредника у осигурању). Контроле се проводе према стандардизованим супервизорским методологијама, које се редовно ревидирају и усклађују са стеченим искуствима у пракси и међународним стандардима супервизије осигурања.

а) On-site контроле

У складу са Планом редовних контрола за 2015. годину, Агенција је покренула 19 редовних on-site контрола.

Код свих 11 друштава за осигурање, са сједиштем у РС и код 6 филијала друштава за осигурање из ФБиХ, која се баве обавезним осигурањем од аутоодговорности покренута је контрола поштовања премијског система обавезног осигурања од аутоодговорности, односно примјена Одлуке о заједничким условима за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 115/13) и Одлуке о заједничкој тарифи премија и цјеновнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 115/13), у периоду 01.01.2014. – 31.03.2015. године.

Поред тога, Агенција је извршила редовну свеобухватну контролу пословања у Croatia osiguranju д.д. Љубушки – Филијала Бања Лука и у брокеском друштву за осигурање Први брокер д.о.о. Бања Лука. У вези са наведеним контролама до 30.06.2015. године још нису изречене евентуалне надзорне мјере. Ове редовне контроле биле су усмјерене на провјеру:

- извршења наложених мјера из претходних контрола,
- процедуралног усклађивања пословања са законским прописима,
- подаци који су предмет уписа у регистре који се воде код Агенције,
- уговора о посредовању у осигурању,
- поштивања тарифа и услова осигурања код закључивања уговора о осигурању,
- ажурности и обухвата рачуноводствених и других евиденција,
- провођење интерних процедура и интерних контролних поступака,
- финансијског и рачуноводственог аспекта пословања,
- вођења евиденције о полисама осигурања,
- обрачуна резервација за штете,
- ажурности у рјешавању и исплати одштетних захтјева и захтјева за исплату осигураних сума,
- вођења књиге штетника (за обавезно осигурање од аутоодговорности) и др.

Ванредне контроле су обављане на основу претходно идентификованих ризика у оквиру активности континуираног надзора, као и по пријави, и то код:

- Сарајево осигурање д.д. Сарајево – Филијала Бања Лука,
- Крајина осигурање а.д. Бања Лука и
- Wiener осигурање а.д. Бања Лука.

У извјештајном периоду, завршене су контроле покренуте у 2014. години и изречене су одговарајуће надзорне мјере и то код:

- Брчко – гас осигурање д.д. Брчко,

- Крајина осигурање а.д. Бања Лука,
- Заштитни фонд Републике Српске.

У извјештајном периоду, завршене су контроле покренуте у 2014. години за које је у току је израда приједлога мјера и рјешења за отклањање незаконитости и неправилности и то код:

- Триглав осигурање а.д. Бања Лука,
- Микрофин осигурање а.д. Бања Лука,
- Дунав осигурање а.д. Бања Лука,
- Зовко осигурање д.д. Жепче – Подружница Добој,
- Uniqа osiguranje d.d. Sarajevo – Подружница Бања Лука,
- Сарајево осигурање д.д. Сарајево – Подружница Бања Лука,
- Euroherc osiguranje d.d. Sarajevo – Подружница Бања Лука,
- Vosna – Sunce osiguranje d.d. Sarajevo – Подружница Бања Лука.

б) Off-site контроле

Поред наведених контрола извршених непосредно у друштвима за осигурање, Агенција је анализирао различите извјештаје које друштва за осигурање достављају у складу са прописима. На основу извршених анализа, достављених прописаних извјештаја, у оквиру off-site контрола, донесене су различите надзорне мјере.

Поред тога Агенција је у оквиру континуираног надзора спровела додатну off-site контролу у Осигурању Гарант д.д. Брчко Дистрикт и Бобар осигурање а.д. Бијељина. Овим друштвима за осигурање је на основу проведених контрола изрекла више надзорних мјера.

2.2.2.3. Мјере надзора

У наредној табели дат је сумарни приказ изречених мјера надзора, у периоду 01.01. до 30.06.2015. године.

Табела 6: Изречене мјере надзора, према врстама, у периоду од 01.01. до 30.06.2015. године

Р. Б.	Врста мјере	Број мјера/налога
1.	Налог за отклањање незаконитости/неправилности	
	Ограничавање располагања и улагања средстава за покриће техничких резерви	1 друштво за осигурање
	Обезбјеђивање и усклађивање улагања средстава за покриће техничких резерви у складу са подзаконским актима у одређеном року	1 друштво за осигурање
	Налог друштву да испуни захтјеве адекватности капитала у складу са Закона о друштвима за осигурање	1 друштво за осигурање
	Налог за корекцију надзорних и статистичких извјештаја	1 друштво за осигурање
	Налог за обуставу преноса свих послова у сврху прибаве осигурања на било која правна лица и предузетнике, који нису регистровани у складу са Законом о посредовању у осигурању.	1 друштво за осигурање
	Налог за процјену и исправку билансних и ванбилансних позиција	1 друштво за осигурање

Р. Б.	Врста мјере	Број мјера/налога
	Забрана појединих финансијских трансакција са повезаним лицима	1 друштво за осигурање
	Забрана располагања, оптерећења или одређене начине коришћења било ког облика имовине друштва за осигурање	1 друштво за осигурање
	-Налози за додатно извјешавање Агенције и провођењем поступка интерне ревизије у вези са резервацијама за штете	1 друштво за осигурање
	-Налог за додатно извјештавање Агенције од стране овлашћеног актуара у вези са резервацијама за штете	1 друштво за осигурање
	Налог за обавјештавања и извјештавања Агенције у вези поступања у складу са Правилником о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама (заштита потрошача)	7 друштава за осигурање и 5 филијала из ФБиХ
	Налог за плаћања доприноса и затетне камате Заштитном фонду РС	3 друштва за осигурање
	Налог за достављање образложене понуде за исплату штете, у складу са Законом АО	Заштитни фонд РС
	Успостављање адекватних пракси у комуникацији са оштећеним лицима	
	Уређење процеса рјешавања одштетних захтјева	
	Исплата одштете у року из члана 9. став 5. до 8. Закона АО	
	Достављање извјештаја у складу с Међународним рачуноводственим стандардом - 1	
	Друге мјере у вези са резервисањем одштетних захтјева	
	Друге мјере у вези са наплатом регресних потраживања	
	Захтјев за покретање прекршајног поступка	
2.	Непоштовање рокова за исплату одштетних захтјева прописаних чл. 9 став 5. до 8. Закона АО	1 захтјев

Извор: База података Агенције

2.2.3. Активности у вези са заштитом потрошача у осигурању

Поред надзорних и регулаторних активности, које су индиректно усмјерене на заштиту потрошача у осигурању (осигураника, трећих оштећених лица и корисника осигурања), Агенција се заштитом потрошача бавила и у директној комуникацији са потрошачима преко стручних служби Агенције, као и преко Омбудсмана у осигурању.

У извјештајном периоду донесен је Правилник о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама, а циљ доношења овог правилника је детаљније објашњен у Поглављу 2.1. Регулаторне активности.

2.2.4. Активности стручних служби на заштити потрошача у осигурању

Стручне службе Агенције бавиле су се заштитом потрошача у осигурању кроз писмену и телефонску комуникацију са потрошачима. Потрошачи у осигурању обрађали су се Агенцији подношењем притужби, жалби, упита, захтјева за надзор и др. поднесака као и путем посебне е-mail адресе (azors.potrosaci@blic.net), отворене у сврху информисања потрошача о свим битним питањима везанима за област осигурања. Агенција је укупно запримила 8 писаних поднесака од којих је у 2 предмета провела надзор.

2.2.5. Омбудсман у осигурању

У периоду 01.01. до 30.06.2015. године Омбудсман у осигурању за примила је 40 писаних приговора по којима је вођен поступак вансудског рјешавања спорова из осигурања.

Табела 7: Структура писаних приговора по врсти осигурања

Р. Б.	Врста осигурања	30.06.2014.		30.06.2015.		Индекс 2014/2015
		Број приговора	(%)	Број приговора	(%)	
1.	Осигурање од одговорности за моторна возила	27	69,3	28	70,0	103,7
2.	Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила-каска	4	10,2	3	7,5	75,0
3.	Осигурање од посљедице несрећног случаја/незгоде	4	10,2	8	20,0	200,0
4.	Осигурање имовине од пожара и природне силе	3	7,7	1	2,5	33,3
5.	Здравствено осигурање	1	2,6			
Укупно		39	100,0	40	100,0	102,6

Извор: База података

Најчешћи разлози који су били предмет спора приказани су у сљедећој табели:

Табела 8: Структура писаних приговора по предмету спора

Р. Б.	Предмет спора	Број приговора	(%)
1.	Висина исплаћене штете /одштете/ накнаде	22	55,0
2.	Спор у вези са правним основом	13	32,5
3.	Неблаговремена исплата штете /одштете/ накнаде	3	7,5
4.	Друга некоректна понашања	2	5,0
Укупно		40	100,0

Извор: База података

У истом периоду остварена су и 84 упита (лично или телефонски) у вези са остваривањем права из осигурања и у вези са покретањем поступка вансудског рјешавања спора.

3. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

3.1. Унапређење супервизорских пракси

Агенција је, у циљу повећања квалитета и ефикасности надзорних активности, наставила са активностима унапређења и стандардизације надзорних процеса.

У ту сврху, у периоду 01.01 до 30.06.2015. године, усвојени су следећи интерни акти:

- Инструкција о провођењу редовне и ванредне on-site контроле,
- Методологија за контролу примјене прописа који се тичу спречавања прања новца и финансирања терористичких активности и
- Методологија за актуарску контролу животних осигурања.

Доношењем подзаконских аката којима је Агенција, у претходном извјештајном периоду,¹ унаприједила садржај надзорних и статистичких извјештаја друштава за осигурања и филијала друштава за осигурање из ФБиХ и уредила начин њиховог електронског достављања, створене су претпоставке за ефективније превентивно надзорно дјеловања. Методолошко унапређење превентивног дјеловања и процеса континуираног надзора Агенције заснива се на стандардизацији информација и показатеља који се користе за детаљније анализе пословања друштава за осигурање, али и у сврху развоја индикатора раног упозорења у наредном периоду. Развојем индикатора раног упозорења створиће се претпоставке за ширу примјену надзора заснованог на процјени ризика. То ће омогућити да се идентификује потреба за регулаторно и/или надзорно дјеловање Агенције, прије него што настане проблем у пословању, који може угрозити интересе корисника услуга осигурања. Додатно, преласком на електронско извјештавање минимизиран је оперативни ризик и подигнут ниво ефикасности у раду Агенције.

3.2. Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности

Системско унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности трајни је задатак Агенције.

У том смислу треба истакнути да је Агенција активно учествовала у припреми новог Закона о обавезним осигурањима у саобраћају. Након усвајања Нацрта закона о обавезним осигурањима у саобраћају и доношења Закључка Народне скупштине Републике Српске, којим се Нацрт закона упућује на јавну расправу, Агенција је путем својих представника учествовала, заједно са представницима Министарства финансија РС, на јавној расправи. Додатно, у циљу упознавања свих заинтересованих субјеката, Нацрт закона о обавезним осигурањима у саобраћају постављен је и на интернет страницу Агенције. Након проведене јавне расправе, Закон о обавезним осигурањима у саобраћају, у форми приједлога, припремљен је за процедуру усвајања.

Усвајањем овог закона извршиће се, у значајној мјери, усклађивање правног поретка Републике Српске са кодификованом Директивом о осигурању од одговорности из употребе моторних возила

---

¹ Подзаконски акти, донесени у претходном извјештајном периоду, којима се унапређује садржај извјештаја и уводи електронско извјештавање су: Правилник о облику и садржају надзорних и статистичких извјештаја друштава за осигурање и реосигурање, Правилник о садржају, начину и роковима за достављање извјештаја, обавјештења и других података друштава за осигурање, Одлука о електронском достављању надзорних и статистичких извјештаја учесника на тржишту осигурања, Одлука о облику и садржају надзорних статистичких извјештаја Заштитног фонда Републике Српске.

(2009/103ЕС), а чиме ће се, поред осталог, постићи боља заштита интереса трећих оштећених лица. Такође, створиће се и регулаторне претпоставке за почетак процеса либерализације цијена у обавезном осигурању од аутоодговорности, а што је у складу са захтјевом треће директиве неживотног осигурања (92/49/ЕС), према којем земље чланице ЕУ не могу доносити прописе којима се друштва за осигурање обавезују на добијање претходне сагласности на тарифе осигурања од стране екстерног надзорног органа.

Поред тога, Агенцији су достављени финални извјештаји у оквиру пројекта Свјетске банке: “БиХ 10295: Либерализација тржишта осигурања од аутоодговорности“ (у даљем тексту: Пројекат). Пројекат је, на основу поднесеног захтјева Агенције, одобрен 2013. године у облику техничке помоћи Свјетске банке, а у оквиру FIRST initiative². Достављени извјештаји су анализирани са становишта усклађености са уговореним пројектним циљевима и задацима.

Агенција је, у периоду од 2013. до 2015. године, учествовала у реализацији Пројекта, кроз активности прикупљања и систематизације података, потребних за израду актуарских модела и приједлога регулативе, те кроз организацију актуарских радионица о методолошким основама за утврђивање резерви за штете и премија обавезног осигурања од аутоодговорности.³

Даље активности Агенције у погледу реализације препорука из Пројекта биће усклађене са динамиком процеса либерализације премија осигурања од аутоодговорности, која је утврђена у новом Закону о обавезним осигурањима у саобраћају.

3.3. Информациони систем Агенције

Информациони систем Агенције обухвата: Информативни центар, канцеларијско пословање, вођење регистара, евиденцију надзора, е-форме (извјештавање субјеката на тржишту осигурања), статистику и информисање јавности.

Агенција је највећи дио својих административних, општинских и кадровских евиденција организовала у електронском облику, тако да су различити пословни процеси подржани одговарајућим апликацијама које су израђене властитим развојем. Уз стално учешће запослених, врше се дораде апликација у циљу унапређења и израде нових.

У складу са одредбама Закона о друштвима за осигурање и Закона о посредовању у осигурању Агенција води одговарајуће регистре:

- друштва за осигурање,
- филијала друштва за осигурање из ФБиХ,
- посредника,
- овлашћених актуара.

Наведени регистри су јавни, воде се у електронском облику, а дио података је непосредно доступан јавности преко интернет странице Агенције. Усклађивање ових регистара, са промјенама закона и подзаконских аката, као и њихово функционално унапређење, врши се континуирано.

---

² „FIRST initiative“ је партнерска организација у којој учествује Свјетска Банка, путем IBRD и IDA, заједно са Међународним монетарним фондом и другим донаторима, а основана је у циљу пружања техничке помоћи финансијском сектору неразвијених и средње развијених земаља.

³ О активностима учешћа у реализацији Пројекта, Агенција је детаљније извјештавала у претходним извјештајима, који су се односили на периоде у којима су се конкретне активности и проводиле.

У извјештајном периоду извршено је усклађивање и унапређење дијела информационог система који се односи на електронско извјештавање друштава за осигурање и других овлашћених учесника (е-форме). Урађене су и имплементираних измјене на свим обрасцима (електронским извјештајима) у складу са Одлуком о електронском достављању надзорних и статистичких извјештаја учесника на тржишту осигурања, у циљу већег степена стандардизације и аутоматизације послова off-site надзора. Усклађени су и сви извјештаји који су се генерисали из измијењених образаца.

Готово сва комуникација и достављање других извјештаја и података од стране друштава за осигурање врши се од почетка 2015. године у електронској форми, у складу са Правлником о садржају, начину и роковима за достављање извјештаја, обавјештења и других података друштава за осигурање (годишњи извјештај о пословању, извјештај независног ревизора, пословни план, акти пословне политике и др).

Континуирано се врши усклађивање свих апликација које у свом пословању користи Агенција са промјенама закона и подзаконских аката, као и њихово функционално унапређење.

3.4. Сарадња са другим институцијама

3.4.1. Сарадња са домаћим институцијама

Настављена је сарадња, успостављена у претходним извјештајним периодима, са министарствима у Влади Републике Српске, а посебно са: Министарством финансија Републике Српске и Министарством унутрашњих послова Републике Српске.

Сарадња са Министарством финансија Републике Српске одвијала се у оквиру:

- учешћа у јавној расправи и изради приједлога Закона о обавезним осигурањима у саобраћају,
- извјештавања о стању у области осигурања, кроз учешће у изради Извјештаја о напретку у процесу придруживања Европској унији и докумената за дискусију на састанцима привременог пододбора за економско - финансијска питања и статистику и привременог пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију,
- активности Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске (у даљем тексту: Комитет).

У оквиру припреме извјештаја за састанке привремених пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију и пододбора за економско - финансијска питања и статистику, остварена је сарадња и са Министарством за економске односе и регионалну сарадњу РС. Додатно, узето је учешће и на Техничким консултацијама ЕУ и БиХ о унутрашњем тржишту и конкуренцији, на којима је информисан представник Европске комисије у БиХ о оствареном напретку у области осигурања.

Сарадња са Министарством унутрашњих послова Републике Српске заснивала се на размјени података потребних за успјешно провођење надзора. Поред тога, у складу са законским одредбама, Агенција је доставила Пореској управи Републике Српске више различитих информација, које упућују на сумњу на непоштивање пореских прописа, а што је идентификовано приликом провођења надзора над радом друштава за осигурање.

У оквиру активности Комитета, Агенција је сарађивала са Агенцијом за банкарство РС и Комисијом за хартије од вриједности РС и то кроз размјену података неопходних за провођење надзора и праћење извршавања надзорних мјера, које је Агенција изрекла друштвима за осигурање.

Сарадња Агенције са институцијама БиХ заснивала се на законом успостављеној обавези:

- достављања статистичких података Агенцији за осигурање у БиХ, потребних за израду билтена „Статистика тржишта осигурања БиХ“ и
- размјене информација, добијених у надзору пословања филијала друштава са сједиштем у другом ентитету, са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ.

Настављена је пракса, успостављена у претходном извјештајном периоду, размјене општих регулаторних и надзорних искустава са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ.

Агенција је, ради унапређења и даљег развоја дјелатности осигурања у Републици Српској, наставила сарадњу са Удружењем друштава за осигурање РС и Удружењем актуара РС. Посебан сегмент сарадње са наведеним удружењима остварио се у оквиру припреме измјена подзаконских аката, којим се регулише улагање средстава за покриће техничких резерви и минималног гарантног фонда, обрачун маргине солвентности и начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштава за осигурање.

Агенција и Универзитет за пословни инжењеринг и менаџмент Бања Лука су потписали Споразум о пословној сарадњи, којим су изразили вољу да у наредном периоду раде на успостављању и реализацији едукативно - пројектних активности, у циљу развоја тржишта осигурања и високог образовања у Републици Српској.

3.4.2. Сарадња са иностраним институцијама

Агенција је сарађивала са међународним финансијским институцијама, те супервизорима и струковним удружењима сектора осигурања држава из региона.

У оквиру Пројекта техничке помоћи за припрему дерегулације цијена у обавезном осигурању од аутоодговорности⁴, који је подржала Свјетска банка, Агенција је у овом извјештајном периоду добила коначан извјештај.

У 2014. години Агенција је учествовала у процјени стања финансијског сектора БиХ (*Financial Sector Assessment Program - FSAP*), у сарадњи са Свјетском банком и Међународним монетарним фондом. У том процесу Агенција је:

- извршила свеобухватну самопроцјену усклађености са Основним принципима осигурања (*Insurance Core Principles-ICP*), које је издала Међународна асоцијација супервизора у осигурању (*International Association of Insurance Supervisors -IAIS*),
- припремила информацију из оквира финансијске стабилности, које се односе на сектор осигурања и
- припремила сет статистичких података из области осигурања, у складу са захтијеваном методологијом Међународног монетарног фонда.

У првој половини 2015. године Агенција је примила финалне извјештаје Процјене стања финансијског сектора БиХ (FSAP) и то:

- Извјештај FSAP мисије ММФ-а и Свјетске банке за БиХ (AIDE-MÉMOIRE - FSAP BiH) и
- посебне техничке забиљешке за сектор осигурања, банкарства, тржишта хартија од вриједности, те макрофинансијску стабилност.

---

⁴ Детаљније о овом пројекту написано је у оквиру поглавља 3.2 овог извјештаја- Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности.

Процјена стања у сектору осигурања Републике Српске и препоруке за унапређење презентоване су, директно или индиректно, у три од укупно шест достављених докумената у оквиру Процјене стања финансијског сектора БиХ (FSAP), а то су:

- AIDE-MÉMOIRE - FSAP BiH - садржи сумарне налазе и препоруке FSAP за БиХ, по појединим сегментима финансијског сектора БиХ,
- Техничке забиљешке за сектор осигурања БиХ (Technical note – Insurance sector) - садрже процјену стања препоруке за сектор осигурања у БиХ и одвојене процјене и препоруке за сектор осигурања Републике Српске и сектор осигурања у ФБиХ и
- Техничке забиљешке - тестирање отпорности банкарског сектора на стрес (Technical note-banking sector stress testing), садрже, поред осталог, идентификоване ризике ширења потенцијалне кризе у банкарском сектору на сектор осигурања. Стога је Агенција и овај документ идентификовала као документ који индиректно третира и сектор осигурања.

У напријед наведеним извјештајима, констатован је знатан напредак у сектору осигурања у односу на посљедњу FSAP мисију 2006. године, уз навођење да је „кадровска структура Агенције унапријеђена ангажовањем већег броја стручњака из области права и актуарства, да су оперативни процеси и интерне контроле на високом нивоу, те да је, узевши све у обзир, Агенција позиционирана на тржишту на начин који јој омогућава ефикасно спровођење супервизије.“ Такође, наведено је да је сам процес супервизије и регулаторни оквир у великој мјери усклађен са „Основним принципима супервизије осигурања“, које је усвојило Међународно удружење супервизора у осигурању (IAIS - Insurance Core Principles, Standards, Guidance and Assessment Methodology).

Препоруке за даље унапређење сектора осигурања Републике Српске, дате у напријед наведеним извјештајима, Агенција ће реализовати у складу са идентификованим значајем појединих препорука и предложеном динамиком развоја регулаторног оквира, сходно надлежностима Агенције.

Сарадња са супервизорима из окружења заснивала се на раду у оквиру Колеца супервизора Триглав групе, у којој учествују супервизори држава у којима послују друштва за осигурање из Триглав групе, а у координацији Агенције за надзор осигурања Републике Словеније.

Поред наведеног Агенција је и у овом извјештајном периоду, наставила сарадњу са супервизорима у оквиру CESEE иницијативе (Central-Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative) кроз учешће на састанку на којима су разматрани актуелни изазови у примјени концепта Солвентности II у осигурању. Агенција ће у октобру 2015. године бити домаћин 10. састанка супервизора осигурања, у оквиру CESEE иницијативе.

Агенција је, у циљу унапређења струке осигурања и размјене искустава, заједно са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ и Агенцијом за осигурање у БиХ, потписала Споразум о сарадњи и едукацији из подручја осигурања са Хрватским уредом за осигурање.

Сарадња са супервизорима сектора осигурања и струковним удружењима остваривана је и путем учешћа представника Агенције на:

- II конференцији о надзору осигурања у организацији Хрватске агенције за надзор финансијских услуга (ХАНФА) и Агенције за надзор осигурања Републике Словеније (АЗН), а уз подршку Међународног удружења супервизора у осигурању (IAIS) на којој је представник Агенције имао презентацију о надзорној пракси на тржишту осигурања у Републици Српској,

- XIII међународном симпозијуму из осигурања, у организацији Економског факултета Београд и Удружења актуара Србије, гдје је представник Агенције имао презентацију о утицају елементарне непогоде из маја 2014. године на сектор осигурања Републике Српске,
- округлом столу на тему: „Осигурање од елементарних непогода - искуства из ширег окружења“, у организацији Босна Ре а.д. Сарајево, куће Guy Carpenter London и Munich Re Munchen,
- техничкој радионици, одржаној у оквиру 26. Сусрета осигуравача и реосигуравача из регије (SorS 2015), у организацији Асоцијације осигуравача Њемачке.

У овом извјештајном периоду, први пут је остварена сарадња и са супервизором финансијског сектора Савезне Републике Њемачке (Die Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht - BAFIN), у оквиру које је добијен позив за студијску посјету запослених Агенције, на теме из области заштите потрошача, континуираног надзора на основу извјештаја друштава за осигурање и дерегулације цијена у обавезном осигурању од аутоодговорности.

Настављена је сарадња и са уредницима међународног портала о осигурању www.xprimm.com. На овом порталу као, и у међународном часопису „XPRIMM- Insurance Report 1/2015“, објављен је интервју са директором Агенције. Овај интервју бави се стањем и перспективама развој тржишта осигурања Републике Српске, те може се прочитати и путем повезнице дате на интернет страници Агенције.

3.5. Едукација и повећавање јавне свијести о значају осигурања

Као и претходних година, Агенција је организовала едукацију и испитни рок за полагање стручног испита, потребног за добијање овлашћења за обављање послова заступника у осигурању и брокера у осигурању. Едукација је обухватала програм предвиђен прописима. Стручни испит је положио 61 кандидат, а имена кандидата који су положили стручни испит објављена су на интернет страници Агенције.

За потребе едукације учесника на тржишту осигурања, а у циљу јачања професионалних стандарда, Агенција је организовала више семинара и радионица:

- међународни округли сто на тему: „Режијски додатак – потреба или наслеђе из прошлости“, заједно са Удружењем друштава за осигурање РС (закључци објављени на интернет страници Агенције);
- међународни специјалистички семинар на тему: „Практични приступ методологији формирања тарифа осигурања“, заједно са Удружењем актуара РС и Међународним удружењем актуара /IAA/ (семинару су присуствовали и представници удружења актуара из земаља региона);
- семинар/радионицу на тему: „Банкоосигурање, Bankers Blanket Bond – ЗВ полиса и аистентски сервис“, у сарадњи са Центром за унапређење тржишта осигурања и финансијских услуга (ЦОФУС).

У наредном периоду едукација запослених у осигурању, као и осталих заинтересованих лица, вршиће се кроз организацију стручних семинара и радионица, у складу са споразумом потписаним са Хрватским уредом за осигурање.⁵

У циљу подизања нивоа финансијске писмености младих Агенција је:

- организовала тзв. „дане отворених врата“, у оквиру којих су ученици Економске школе из Бањалуке били су у едукативној посјети Агенцији, гдје су им кроз интерактивну презентацију објашњени основни појмови из области осигурања, дјелокруг рада и надлежности Агенције;
- финансијски подржала организацију и одржавање Мини олимпијаде - студентско такмичење из области рачуноводства „Рачуноводство 2015“.

Информисање и едукација учесника на тржишту осигурања и јавности вршена је и путем интернет странице Агенције, и то кроз редовно објављивање:

- статистичких података о тржишту осигурања,
- извјештаја о стању у сектору осигурања и извјештаја о раду Агенције,
- усвојених подзаконских аката и подзаконских аката у припреми и
- информација о актуелним развојним пројектима.

Агенција је и путем медија информисала ширу јавност о својим активностима, што је такође у функцији едукације потрошача и унапређења културе осигурања.

У периоду писања овог извјештаја, објављен је интервју директора Агенције у часопису „Свијет осигурања“ (издање за Босну и Херцеговину), који се може прочитати и на интернет страници Агенције.

У складу са потребама, Агенција је сарађивала и са другим институцијама, а у циљу развоја и унапређења тржишта осигурања и едукације запослених.

Агенција је започела спровођење анкете међу грађанима Републике Српске, а која има за циљ утврђивања нивоа знања о осигурању, као и нивоа опште финансијске писмености. Планирано је да резултати истраживања тржишта осигурања Републике Српске буду познати до краја 2015. године, што ће бити објављено на интернет страници Агенције. На основу резултата ове анкете Агенција ће планирати наредне активности у вези финансијске едукације становништва.

---

⁵ Детаљније о овом споразуму написано је у поглављу 1.4.2. Сарадња са иностраним институцијама.